

**DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT**

Statsråden

Kontroll- og konstitusjonskomiteén
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
201204070-/JOE

Dato
26 .10.2012

Vedrørende spørsmål om tildeling av turnusplasser for leger

Jeg viser til kontroll- og konstitusjonskomiteens brev av 10. oktober 2012, hvor komiteen viser til at nyutdannede leger må stå på venteliste før de får tildelt turnusplass. Komiteen ber om en redegjørelse for hvordan Helse- og omsorgsdepartementet vil arbeide for å avvikle køen og sikre at nyutdannede leger raskere kan komme ut i arbeid. I dette brevet vil jeg redegjøre for årsakene til at det har oppstått en venteliste for turnusstart, og hvordan departementet arbeider for å håndtere denne situasjonen.

Dagens turnustjeneste for leger er ikke lenger bærekraftig fordi tilsøkningen til ordningen har blitt for stor. Årsakene til dette er sammensatt. Turnustjenesten har i hovedtrekk vært uendret siden etableringen i 1955. Siden den gang har virkeligheten endret seg, og Norge er i dag en del av et felles europeisk arbeidsmarked. Vi opplever en økende tilstrømning av leger med utdanning fra utlandet. EUs yrkeskvalifikasjonsdirektiv innebærer eksempelvis at kravene til godkjenning av legers yrkeskvalifikasjoner er harmonisert internt i EØS-området. I 2011 ble det autorisert 1 647 leger i Norge – 1 015 av disse hadde utdanning fra et annet EØS-land. Denne utviklingen har også blitt reflektert i påmeldingen til turnustjenesten. Siden 2008 har flertallet av de påmeldte hatt utdanning fra utlandet. Årsaken til dette er dels at vi har et økende antall norske medisinstudenter i utlandet. I skoleåret 2011/2012 var det for eksempel 2 907 nordmenn som studerte medisin i utlandet med støtte fra Lånekassen. Dette er positivt, men skaper utfordringer for turnustjenesten når mange av disse er avhengig av å fullføre norsk turnustjeneste for å få autorisasjon som lege. I tillegg er det også slik at dagens turnustjeneste blir regnet som en attraktiv ordning blant utenlandske statsborgere, med en påfølgende økning i påmeldingene fra denne gruppen.

I dagens ordning er gjennomført turnustjeneste et vilkår for å få autorisasjon som lege. Kandidater som melder seg på har rett til turnusplass, mens myndighetene har et ansvar for å opprette plasser. Antallet plasser har vært dimensjonert i tråd med tjenestenes behov. De siste årene har det vært om lag 950 tilgjengelige plasser per år, fordelt på to årlige starttidspunkter. Når vi de siste årene har hatt flere påmeldte enn det er tilgjengelige plasser, er konsekvensen at enkelte medisinkandidater ikke får mulighet til å starte turnustjenesten når de ønsker det. Over tid har vi fått en venteliste av et slikt omfang at ventetiden fra bestått eksamen til påbegynt tjeneste nå nærmer seg 12 måneder. Denne utviklingen har, kombinert med innretningen på dagens ordning, resultert i en flaskehals som skaper ventelister som i praksis forsinker legers muligheter til å få autorisasjon og følgelig også muligheten til å utøve sitt yrke. Dette er hovedårsaken til at dagens turnustjeneste for leger ikke lenger kan regnes som bærekraftig.

Helse- og omsorgsdepartementet har på denne bakgrunn tatt initiativ til å gjøre endringer i turnustjenesten for leger. Departementet har nylig hatt på høring et forslag til ny ordning for legers turnustjeneste. Forslaget er ment å gi en god balanse mellom behovet for fornying og ønsker om å ivareta deler av dagens ordning. Forslaget viderefører de trekkene ved dagens ordning som fungerer godt. Hovedformålet med turnustjenesten skal fortsatt være faglig kvalifisering av nyutdannede leger, men nå som en felles faglig kunnskapsplattform som første obligatoriske del av spesialistutdanningen for leger. Vi beholder dagens læringsmål og krav til veiledning, men vil vurdere disse på et senere tidspunkt i forbindelse med den pågående gjennomgangen av struktur og innhold i spesialistutdanningen for leger. Samme antall stillinger som i dag blir opprettholdt. Varigheten skal fortsatt være 18 måneder, med tolv måneder i spesialisthelsetjenesten og seks måneder i kommunehelsetjenesten:

Det introduseres også enkelte nye elementer som vil bidra til at ordningen blir mer bærekraftig. Turnustjenesten for leger blir søknadsbasert. Søknader på turnustillingene skal vurderes av den enkelte arbeidsgiver, og ordningen vil i større grad være tilpasset arbeidslivets regler. Vi har også foreslått å endre autorisasjonstidspunktet for norskutdannede leger til etter bestått medisinsk embetseksamen. Dette vil innebære at norske medisinkandidater blir likestilt med leger med utdanning fra en rekke andre land i EØS-området som i dag har rett til autorisasjon i Norge uten først å gjennomføre turnustjeneste, og som dermed har hatt mulighet til å søke stillinger som lege i spesialisering. På grunn av turnustjenesten kommer norskutdannede leger senere i gang med sin spesialistutdanning enn leger med utdanning fra mange andre EØS-land. Dette har departementet ønsket å gjøre noe med.

Slik høringsforslaget er innrettet vil vi løse flaskehalsproblematikken ved å flytte autorisasjonstidspunktet, og gjøre turnustjenesten til en søknadsbasert første obligatoriske del av spesialistutdanningen for leger. Fullført turnustjeneste vil ikke lenger være et vilkår for autorisasjon som lege. Dette innebærer at leger for å kunne gå videre på spesialistutdanning må ha turnustjeneste som første obligatoriske del av

denne. De vil kunne søke på turnusstillinger på lik linje med andre kvalifiserte søkere. Det vil dermed ikke bli ventelister i ny ordning, selv om det sannsynligvis vil være konkurranse om turnusstillingene. Dette er en naturlig konsekvens av at det vil være flere søkere enn tilgjengelige plasser.

I tillegg vil sannsynligvis endringene føre til en reduksjon i antallet søkere uten tilknytning til Norge. Dette er ikke nødvendigvis ønskelig i seg selv, men en naturlig konsekvens av at adgangen til en attraktiv ordning går fra å være rettighetsfestet til å bli søknadsbasert.

Endringer i ordningen berører forskjellige grupper på ulikt vis. Det er derfor foreslått flere overgangsordninger for å lette innføringen. Departementet er svært opptatt av at den nye ordningen skal være mest mulig rettferdig og forutsigbar for søkerne, og vi vil også ha fokus på dette i det videre arbeidet.

Avslutningsvis ønsker jeg å legge til at det har vært stor interesse for høringsforslaget om ny ordning for legers turnustjeneste. Departementet har mottatt en rekke konstruktive høringsinnspill og er nå i gang med å vurdere disse. Departementet tar sikte på at den nye ordningen for legers turnustjeneste skal innføres i begynnelsen av 2013.

Med vennlig hilsen

Jonas Gahr Støre